

1. การปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 พันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา หัวหน้าคณะราษฎร ทำการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาสู่ระบอบประชาธิปไตย โดยแต่งตั้งพระยามโนปกรณ โนติธาตา เป็นนายกรัฐมนตรี

สาเหตุเกิดจากต้องการทำลายการผูกขาดอำนาจ ของราชวงศ์ เพื่อพวกตนจะได้มีโอกาสเป็นชนชั้นปกครองขึ้นมาบ้าง ทั้งนี้เป็น ผลมาจากความไม่พอใจของคณะผู้ก่อการ ที่เป็นข้าราชการ ทหารและพลเรือน ชนชั้นกลางที่มีการศึกษา สำหรับเงื่อนไข่อำนาจก็ได้แก่ ผู้มีการศึกษาจากต่าง ประเทศ รัฐบาลเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจและความขัดสนทางการคลัง เช่น มีการตัดทอนงบประมาณรายจ่าย

2. การรัฐประหาร 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476 พันเอกพระยาพหลพล พยุหเสนา โคนอำนาจรัฐบาลพระยามโนปกรณโนติธาตา แล้วแต่งตั้งพันเอกพระยา พหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

มีสาเหตุมาจากมีความขัดแย้งระหว่าง คณะผู้เปลี่ยนแปลงการปกครองกับข้าราชการชั้นสูงของระบบเดิมผู้เป็นรัฐบาล ที่พยายามกำจัดคณะผู้ก่อการ แล้วจะฟื้นฟูระบบเดิมขึ้นมาใหม่”

3. การรัฐประหารวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 พลโทผิน ชุณหะวัณ โคนอำนาจรัฐบาล พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ซึ่งเป็นฝ่ายของ นายปรีดี พนมยงค์

สาเหตุเกิดจากมีความแตกแยกกันระหว่างคณะผู้ก่อการฝ่ายทหาร กับฝ่ายพลเรือนหนุ่มๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญฉบับของนายปรีดี ห้ามข้าราชการมีตำแหน่งการเมือง ผู้ยึดอำนาจได้แต่งตั้ง นายควง อภัยวงศ์ เป็น นายกรัฐมนตรี สำหรับเงื่อนไข่อำนาจก็ได้แก่ ความไม่พอใจของทหารที่ถูก รัฐบาลทอดทิ้ง ระหว่างเดินทางกลับจากการไปยึดเมืองเชียงตุงและเมืองพาน หลังสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐบาลได้ปลดทหารออกไปจำนวนมาก รวมทั้งมีการลด อิทธิพลของทหารลงตลอดจนเกิดความขัดแย้งกันจากเหตุการณ์สวรรคตของ รัชกาลที่ 8 กับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ภายหลังจากนั้นกลุ่มของนายปรีดีก็ ถูกขจัดให้พ้นอำนาจไป ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามกลับมาทำ กบฏวังหลวง พ.ศ. 2492 และกบฏแมนฮัตตัน พ.ศ. 2494 ก็ตาม

4. การรัฐประหาร 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 พลเอกผิน ชุณหะวัณ ยึดอำนาจให้จอมพล ป. พิบูลสงครามผู้เป็นนายกรัฐมนตรีอยู่แล้ว ด้วยการ ประกาศทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

สาเหตุมาจากผู้ปราบกบฏแมนฮัตตันต้องการกระชับอำนาจของตน และทำให้อำนาจของฝ่ายตรงกันข้าม ลื่นสุดลง โดยอ้างว่า ไม่ได้รับความสะดวกในการบริหารราชการจากรัฐธรรมนูญที่ห้ามข้าราชการประจำเป็นสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ และการคอร์รัปชัน แล้วเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2475 แก้ไข ณาจักรไทย พ.ศ. 2495 มาใช้ พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นฝ่ายค้านได้คว่ำบาตรไม่ร่วม ยกานเดคร ลงเลือกตั้ง 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495 จอมพล ป. พิบูลสงครามได้รับแต่งตั้งเป็น นายกรัฐมนตรีหลังจากการยึดอำนาจ

5. การรัฐประหาร 16 กันยายน พ.ศ. 2500 จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยึดอำนาจจากรัฐบาล จอมพล ป.พิบูลสงคราม แล้วแต่งตั้ง นายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรี

สาเหตุมาจากเกิดการขัดแย้งและการชิงอำนาจกันระหว่าง สองคนแรก รวมทั้ง พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ จนจอมพล ป. ได้พยายาม ลดอำนาจของคู่แข่งอีกสองคน เช่น สั่งให้รัฐมนตรีลาออกจากราชการประจำและ ละเว้นผลประโยชน์ทางการค้า สำหรับเงื่อนไขเอื้ออำนวยก็ได้แก่ การเลือกตั้ง สกปรกซึ่งมีการโกงกันด้วยวิธีต่าง ๆ มีการเดินขบวนประท้วงของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับประชาชน และพลตำรวจเอกเผ่า ถูกโจมตีที่ใช้กำลังตำรวจกำจัด ศัตรูของรัฐบาล

6. การปฏิวัติ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยึด อำนาจตัวเองหลังจากทำรัฐประหาร พ.ศ. 2500 แล้วแต่งตั้ง นายพจน์ สารสิน กับจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรีชั่วคราว จากนั้นได้แต่งตั้งตนเอง เป็นนายกรัฐมนตรี แล้วอาศัยรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2502 ใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ต่อผู้ที่ถือว่ากระทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่นคง ของรัฐ

สาเหตุมาจากเห็นว่า ประการแรก ระบบการเมืองแบบตะวันตก ไม่เหมาะสมกับสังคมไทย กล่าวคือ การเมืองในรัฐสภาไม่สงบ ผู้แทนราษฎร เรียกร้องเอาผลประโยชน์ โดยเฉพาะแย่งกันเป็นรัฐมนตรี และข้าราชการการเมือง มีการขู่ ว่า หากไม่ได้ตามที่ร้องขอ ก็จะถอนตัวจากการสนับสนุนรัฐบาล เพื่อไป ตั้งพรรคฝ่ายค้านขึ้นใหม่ ประการที่สอง ภัยคอมมิวนิสต์ ที่ถือว่าเป็นภัยต่อ ความมั่นคงต่อสถาบันต่างๆ ของชาติ

7. การรัฐประหาร 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 เป็นการยึดอำนาจตัวเองของจอมพล ถนอม กิตติขจร

สาเหตุมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรครัฐบาล เรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนต่างๆ เมื่อไม่ได้บางคนก็ขู่ว่าจะลาออกไปเป็นฝ่ายค้าน รัฐบาลควบคุมสถานการณ์ในสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้สำหรับเงื่อนไขเอื้ออำนวยก็ได้แก่ ความวุ่นวายทั้งในและนอกรัฐสภา การนัดหยุดงานของกรรมกร การเดินขบวนของนักศึกษา จึงมีรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2515 ให้ข้าราชการประจำเป็นนายกรัฐมนตรีได้ และมีมาตรา 17 ให้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แก่นายกรัฐมนตรี เหมือนสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำให้นิสิตนักศึกษา และประชาชนไม่พอใจ ชุมนุมใหญ่ประท้วง วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516

8. การรัฐประหาร 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ ยึด อำนาจจาก รัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ที่ไม่อาจควบคุมสถานการณ์จลาจล และการปราบปรามนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ แล้วแต่งตั้งนาย ธาณินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรีภายใต้การคุ้มกันของทหาร

สาเหตุมาจากการปราบปรามนักศึกษาดังกล่าว รวมทั้งความวุ่นวายและปั่นป่วนทางการเมืองจากการใช้ความรุนแรง เช่น ใช้การขว้างปาระเบิดใส่ผู้ชุมนุมต่างๆ ตลอด จนมีการเรียกร้องการประท้วง การนัดหยุดงาน ในลักษณะที่ใช้สิทธิเสรีภาพ แบบประชาธิปไตยจนเกินขอบเขตสรุปแล้วฝ่ายขวาทนฝ่ายซ้ายไม่ได้

9. การรัฐประหาร 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ ยึดอำนาจรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร แล้วแต่งตั้งพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี

สาเหตุมาจากรัฐบาลดังกล่าวเป็นเผด็จการพลเรือนขวาจัด เกินไป ซึ่งอาจน่ากลัวกว่าเผด็จการทหารเสียอีก เช่น มีนโยบายสุดโต่งในการต่อต้านคอมมิวนิสต์ และนโยบายขวาจัดอื่นๆ ที่ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคม ที่เต็มไปด้วยความเกลียดชังซึ่งกันและกัน เงื่อนไขเอื้ออำนวยก็ได้แก่ การที่รัฐบาล ขาดประสบการณ์ไม่อาจแก้ปัญหาสำคัญด้านเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรม ได้ มีการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพทางความคิดเห็นของประชาชน แผนการปฏิรูปการเมือง 12 ปีนั้นยาวนานเกินไป ประกอบกับสถานการณ์ต่างๆ ภายในประเทศ ยังไม่สงบด้วย จนทำให้รัฐบาลเสียความน่าเชื่อถือ สรุปลแล้วทนพวกขวาจัด ไม่ได้

10. การรัฐประหาร 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 พลเอกสุนทร คงสมพงษ์ กับคณะยึดอำนาจจากรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ แล้วแต่งตั้ง นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี

สาเหตุมาจากมีความขัดแย้งระหว่างกองทัพกับ รัฐบาล จนถึงขั้นจะมีการปลดผู้นำกองทัพขึ้นมา รวมทั้งมีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ของบรรดารัฐมนตรีอย่างกว้างขวาง จนเรียกได้ว่าเป็นบุฟเฟต์คาบิเน็ต คือ เข้า มาเพื่อแย่งกันกิน เงื่อนไขเอื้ออำนวยได้แก่ ประการแรก ข้าราชการการเมืองรังแก ข้าราชการประจำ ด้วยการแทรกแซง คุกคาม หรือต้องซื้อตำแหน่ง จนทำให้เกิดการสูญเสียกำลังใจ และเสียขวัญอย่างหนัก และ ประการที่สอง รัฐบาลเป็นเผด็จการรัฐสภา นั่นก็คือ ระบอบรัฐสภาเป็นแค่เปลือกภายนอก แต่จริงๆ แล้ว เป็นเผด็จการ รัฐบาลพยายามผูกขาดอำนาจไว้ยาว นาน ด้วยการวางตัวข้าราชการตำแหน่งสำคัญๆ ไว้ สำหรับการเลือกตั้ง รวมทั้งรัฐมนตรีต้องหาเงินเพื่อ ซื้อเสียงในการเลือกตั้งและเข้าสู่ตำแหน่งบริหาร ระบบรัฐสภาจึงถูกใช้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวและ พวกพ้อง

11. การรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ยึดอำนาจจากรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร แล้วแต่งตั้งพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

สำหรับเหตุผลก็เพื่อ ยุติปัญหาความแตกแยกของคนในสังคมที่มีแนวโน้ม จะนำไปสู่กบฏ ยุค สำหรับเงื่อนไขเอื้ออำนวย ก็ได้แก่ ประการแรก การทุจริต ผลประโยชน์ทับซ้อน ประการที่สอง การใช้อำนาจ ในทางมิชอบ ประการที่สาม การละเมิดจริยธรรม คุณธรรมของผู้นำประเทศ ประการที่สี่ การแทรกแซงระบบการตรวจสอบทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ ประการที่ห้า ข้อผิดพลาดในเชิงนโยบายที่นำไปสู่การละเมิดสิทธิเสรีภาพ และ ประการสุดท้าย การบ่อนทำลายความสามัคคีของคนในชาติ